

Jubileum profesora MUDr. Juraja Fabiána, DrSc., FESC

Vzácného životného jubilea sa práve dožíva profesor MUDr. Juraj Fabián, DrSc. A iste nepatrí ku všednostiam konštatovanie, že svoje jubileum slávi uprostred tvorivého života, práce odborníka, špičkového slovenského kardiológa pri svojom súčasnom pôsobení na vrcholovej slovenskej kardiologickej inštitúcii – Slovenskom ústave srdcových a cievnych chorôb v Bratislave. Profesor Fabián pri vzácnom jubileu, akým sedemdesiatka je, nielenže patrí k najvýznamnejším klinikom – kardiológom na Slovensku, ale je stále tým známym Jurajom Fabiánom, kardiológom a internistom, vynikajúcim pedagógom, ktorý vie vždy pútavo prednášať, i učiteľom, ktorý vchoval a vchováva rad významných odborníkov. Vždy ľahko tvorí, je vedecky a literárne vysoko produktívny, známy tým, že dokáže aj o najzložitejších problémoch ľahko písať a urobiť ich zrozumiteľnými pre každého – pre odborníka i pre širokú medicínsku pospolitosť.

Prof. Fabián sa narodil 7. 10. 1935 v Prešove. Po maturite roku 1953 na prešovskom gymnáziu študoval na

Fakulte všeobecného lekárstva Karlovej univerzity v Prahe, kde promoval roku 1959. Bezprostredne po promócii začal pracovať ako sekundárny lekár, napred 4 roky v Ústrednej vojenskej nemocnici v Prahe, potom 3 roky vo FN FDL KU v Prahe. Od roku 1966 pôsobil rok na Ústave pre choroby krvného obehu v Prahe ako odborný pracovník a potom bol 3 roky odborným asistentom vo FN FDL KU v Prahe. V roku 1971 sa stal vedúcim vedeckým pracovníkom IKEM v Prahe a tu pôsobil až do konca roka 1989, a to spočiatku vo funkcii zástupcu prednostu II. internej výskumnej základne a v rokoch 1983 až 1989 ako jej prednost. Potom, krátky čas, vykonával funkciu ordinára pre kardiológiu NsP Na Homolce v Prahe a viac ako rok pôsobil ako vedecký poradca pre kardiológiu na Klinike kardiovaskulárnej chirurgie v Belehrade. Po návrate z Juhoslávie zastával funkciu profesora na Katedre vnútorného lekárstva terajšej Slovenskej zdravotníckej univerzity až do novembra roku 1993, kedy sa stal riaditeľom Ústavu kardiovaskulárnych chorôb, neskoršieho Slovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb v Bratislave. Od roku 1997 je prednostom Transplantačného oddelenia Slovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb v Bratislave a funkciu zastáva doposiaľ.

Profesor Fabián získal úplnú kvalifikáciu vo vnútornom lekárstve (atestáciou I. a II. stupňa) a z kardiologie. Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil roku 1970 a titul DrSc. získal roku 1981. Od roku 1983 je profesorom v odbore vnútorné choroby v Prahe a roku 1995 sa stal Visiting

Profesor v Belehrade. Absolvoval celý rad študijných pobytov v zahraničí (ročný pobyt na Liverpool Regional Cardiac Centre, Center for Cardiology University Hospital Geneva i ďalšie).

Svoju bohatú medicínsku prax neobmedzoval však prof. Fabián iba na prácu v starostlivosti o pacienta. Od roku 1973, teda viac ako 30 rokov, sa venuje medicínskej spolkovej činnosti. Stal sa vedeckým sekretárom Českej kardiologickej spoločnosti, predsedom sekcie Invazívna kardiológia, koordinátorom Večerov mladých výskumníkov a Dní mladých výskumníkov, aj Výskumných kardiologických dní, predsedom pracovnej skupiny Invazívna kardiovaskulárna diagnostika, bol členom výboru Českej a Slovenskej chirurgickej spoločnosti a predsedom jej pracovnej skupiny Invazívna kardiovaskulárna diagnostika, je členom výboru Slovenskej kardiologickej spoločnosti, kde vedie pracovnú skupinu Transplantácia srdca a je predsedom pracovnej skupiny Transplantácia srdca a pľúc. Je aktívnym členom radu ďalších lekárskejších spoločností a ich sekcií. Takáto jeho činnosť sa však vzťahuje i na členstvo a funkcie v rade zahraničných spoločností a organizácií (člen Vedeckej rady RVHP k problému „Onemocnění srdce a cév“, WHO expert Advisory Panel on Cardiovascular Disease, člen International Society and Federation of Cardiology, aj European Society of Cardiology, a patrí v nej a v niektorých jej pracovných skupinách k zakladajúcim členom), pôsobí v Scientific Panel The Ciba/Novartis Foundation. Pracuje ako člen redakčných rád a vedúci redaktor te-

mer desiatky kardiologických časopisov. Bol prezidentom početných domácich a medzinárodných sympózií. Je autorom a spoluautorom mimoriadne veľkého počtu publikácií (do 500 odborných článkov v odborných medicínskych časopisoch, viac ako 150 vedecko-populárnych článkov), je autorom a spoluautorom viac ako 10 monografií a zborníkov, prispel asi 40 kapitolami do monografií. Odprednášal okolo 900 prednášok doma a v zahraničí – v zahraničí (okrem Českej republiky) okolo 160 prednášok. Je našim najcitovanejším kardiológom v zahraničí. Bol školiteľom 17 kandidátov vied (CSc.) a doktorandov (Ph.D.). Podieľal sa na pregraduálnej výchove a najmä na postgraduálnom vzdelávaní v rámci činnosti na SZU, osobitne v oblasti vnútorného lekárstva a kardiológie. Riešil rad výskumných úloh. Bol a je členom vedeckých rád mnohých inštitúcií, hlavným odborníkom MZ SR. Za svoju prácu a zásluhy získal desiatky ocenení doma i v zahraničí. Uvedme aspoň, že získal Štátnu cenu za práce v oblasti kardiológie v rokoch 1979 a 1985, „Zlatý podnikateľský Biatic“ za rok 1997 udelený Elitným klubom Hospodárskych novín za účasť na rozvoji kardiochirurgie na Slovensku, Medailu J. E. Purkyně, Zlatú medailu Slovenskej kardiologickej spoločnosti, čestné členstvo Českej kardiologickej spoločnosti, Slovenskej kardiologickej spoločnosti, Slovenskej lekárskej spoločnosti, Spoločnosti kardiológov Juhoslávie a rad ďalších významných ocenení. Iste nie je účelom pri príležitosti životného jubilea uviesť všetky aktivity, počty a ocenenia, ktorých sa jubilantovi dostalo, ba ani to nie je dobre možné. Už z uvedeného vyplýva však nezvyčajný a mimoriadny rozsah všetkého, čím sa podieľal a doposiaľ podieľa na rozvoji

medicíny a na úrovni zdravotnej starostlivosti doma i vo svete.

Profesor MUDr. Juraj Fabián, DrSc., je osobnosťou zasluhujúcou obdiv a uznanie. Našiel vždy uplatnenie na postoch, ktoré v rôznych oblastiach medicíny zastával a stále zastáva. Dokázal priniesť do oblasti kardiológie, v ktorej sa práve angažoval, nové a moderné prvky, odzrkadľujúce nielen jeho postoje k aktuálnemu daniu v kardiológii, ale sú i dôkazom o hĺbke a šírke jeho vedomostí a schopnosti zaisťovať vysokú odbornú úroveň kardiológie na každom pracovisku, kde pôsobil. Bohatosť charakterizuje jeho odbornú medicínsku dráhu v oblasti klinickej i experimentálnej, na poli výskumu, v prednáškovej, publikačnej činnosti i pedagogiky, osobitne v postgraduálnej sfére. Dokladom o veľkosti osobnosti profesora Fabiána je i množstvo ocenení, ktoré získal doma i v zahraničí, vrátane najvyšších počt početných lekárskejších spoločností, spoločenských organizácií a iných inštitúcií. A je príznačné pre neho, že práve v období rokov najširšieho rozhľadu zameriava sa i s okruhom svojich spolupracovníkov na jednu z najperspektívnejších oblastí v medicíne, ktorou je nahradenie zlyhávajúceho orgánu. Je spolutvorcom programu transplantácie srdca v bývalej ČSR a od svojho pôsobenia na Slovensku aj spolutvorcom úspešnosti takejto formy liečby i doma. Spomeňme tu ešte Fabiánovu príznačnú charakteristiku odlišnosti transplantácie srdca od transplantácie iných orgánov: „Na rozdiel od iných orgánových transplantácií, pacient po transplantácii srdca sa vracia z operačnej sály zdravý“.

Sedemdesiatiny, ktorých sa profesor MUDr. Juraj Fabián, DrSc., práve dožíva, nie sú pri jeho súčasných tvorivých silách a schopnostiach vekom,

aby uvažoval o zmene. Naopak, pripravuje nové projekty, rozširuje poznatky v oblastiach, ktoré moderná kardiológia vo svete prináša na naše podmienky a nabáda a vedie k takejto práci ambiciózných spolupracovníkov. Obetuje pre tieto ciele veľa zo svojho súkromia, hoci nemožno povedať, že medicína predstavuje celú a jedinou oblasť jeho záujmov. Vie byť dobrým spoločníkom. Pri spoločenských príležitostiach nielenže upúta vtipným glosovaním a úsmevnými príhodami, lež tu vynikne rozsah jeho spoločenských kontaktov, znalostí histórie a schopností kriticky zhodnotiť aktuálne dianie v spoločenskej, vednej, kultúrnej i politickej oblasti. Iste, toto nie je všetko, na čo by sa mohlo pri významnom životnom jubileu profesora Juraja Fabiána, spolupracovníka, vedca, učiteľa a vzácneho priateľa poukázať, ale tu sa o ňom vari všetko povedať ani nedá.

Vážený pán profesor, milý Juraj, keď spomíname udalosti, schopnosti, zásluhy a výsledky Tvojej práce pri takom vzácnom životnom jubileu, je to i preto, že Ti chceme poďakovať. Poďakovať úprimne a zo srdca, ale súčasne i zaželať dobré zdravie, pohodu a optimálne podmienky pre ďalšiu tvorivú prácu, prospešnú činnosť pre medicínu, ktorej si zasvätil život a osobitne pre zdravotníctvo na Slovensku. Nech Ti je v kruhu rodiny, Tvojich najbližších, priateľov a známych dobre. Po mnohé roky nech Ti slúži zdravie, aby si už iba žal, čo sa Ti zasiať podarilo.

Ad multos annos felices

Milan Pavlovič a všetci
Tvoji priatelia, internisti

Doručeno do redakce 5. 9. 2005